VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

E 32/2023 vp

MILLA KOURI
SUURI VALIOKUNTA
20.10.2023

Taksonomia-asetus

Taksonomia-asetus ((EU) 2020/852)

- Taksonomia-asetuksen tarkoituksena on määritellä yhteinen kieli ympäristökestävyydelle ja rahoitusmarkkinoille.
- Taksonomia-asetuksessa määritetään luokitusjärjestelmän ympäristötavoitteet, yleiset periaatteet ja tiedonantovelvoitekehikko.
- **Eri taloudellisten toimintojen tekniset arviointikriteerit taas määritetään alemman tasoisessa lainsäädännössä, komission delegoiduissa säädöksissä.**
- Taksonomian mukainen toiminta tulee suoraan merkittävästi edistää jotakin ympäristötavoitetta tai olla ns. mahdollistava toimints (enabling activity), joka mahdollistaa ympäristötavoitetta suoraan edistävän toiminnan.
- Yksikään taksonomian mukainen toimi ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa yhdellekään ympäristötavoitteista (do no significant harm, ns. DNSH). Lisäksi jokaisen taksonomian mukaisen toiminnan on täytettävä sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.
- Taksonomia-asetus on jo itsessään ollut muutaman vuoden sovellettavaa lainsäädäntöä.

Taksonomia-asetuksen soveltamisala

- EU:n kestävän rahoituksen taksonomia-asetus on raportointiasetus. Se ei velvoita olemaan taksonomian mukainen vaan raportoimaan siitä.
- Taksonomia-asetuksen soveltamisala:
  - Finanssimarkkinatoimijat - tiedonantovelvoitteet koskien rahoitustuotteita
  - Yli 500 työntekijän PIE-yhteisöt (pörssiyhtiöt, luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt (sis. työeläkelaitokset)) - tiedonantovelvoitteet koskien instituutiokohtaista raportointia
  - Kestävyysraportointia koskeva direktiivi (CSRD) laajentaa NFRD:n soveltamisalaa ja siten myös taksonomian soveltamisalaa.
    - 1.1.2024 alkavasta tilikaudesta alkaen nykyiset PIE-yhtiöt, joilla on 500 työntekijää
    - 1.1.2025 alkavasta tilikaudesta alkaen listatut ja listaamattomat yritykset, joissa on yli 250 työntekijää ja yli 40 miljoonan euron liikevaihto.
    - 1.1.2026 alkavasta tilikaudesta alkaen listatut PK-yritykset.

EU:n kestävän rahoituksen taksonomia

- Kuusi ympäristötavoitetta:

- **1. ilmastonmuutoksen hillintä**
- **2. ilmastonmuutokseen sopeutuminen**

- **3. vesivarojen ja merten tarjoamien luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu**
- **4. siirtyminen kiertotalouteen**
- **5. ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen**
- **6. biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen**

Teknisiä arviointikriteerejä koskevat delegoidut säädökset

- **Ilmastoa koskeva delegoitu säädös ((EU) 2021/2139)**
  - annettiin 4.6.2021 ja se tuli sovellettavaksi 1.1.2022.
  - **Ydinvoima ja maakaasu**: Täydentävä delegoitu asetus sisältäen toimintoja ja teknisiä arviointikriteerejä ydinvoimalle ja maakaasulle ((EU) 2022/1214)
    - Tuli sovellettavaksi 1.1.2023.
    - Itävalta on haastanut komission EU:n yleiseen tuomioistuimeen täydentävästä delegoidusta asetuksesta ja vaatii delegoidun asetuksen kumoamista.
      - Prosessi kestänee muutaman vuoden. Sinä aikana täydentävä delegoitu asetus pysyy sellaisenaan voimassa.
- **4 muuta ympäristötavoitetta koskeva delegoitu säädös ja ilmastoa koskevan delegoidun asetuksen täydennys**
  - Elokuussa 2021 kestävän rahoituksen foorumi julkaisi sen ehdotuksia teknisiksi arviointikriteereiksi ja maaliskuussa 2022 foorumi julkaisi loppuraportin, joka toimii pohjana delegoidulle asetukselle. Loppuraporttia täydennettiin vielä syksyllä 2022.
  - Luonnos delegoidusta asetuksesta julkaistiin huhtikuun alussa kuukauden konsultaatiolle.
  - **Komissio julkaisi delegoidun asetuksen 13.6.2023 ja antoi sen virallisesti 27.6.2023.**

Delegoitu säädös - päätöksentekoprosessi

- Siitä kun komissio antaa delegoidun asetuksen neuvostolla ja Euroopan parlamentilla on 4 kuukautta (normaalisti 2 kk) aikaa ”hyväksyä” delegoitu asetus. Delegoitu asetus käsitellään sellaisenaan, eikä sitä voida tässä vaiheessa enää muokata.
  - Neuvoston päätöksellä (yksinkertainen enemmistö) voidaan jatkaa hyväksymisperiodia 2 kuukaudella.
- **Delegoitu asetus tulee hyväksytyksi, jos sitä ei vastusta neuvostossa vahvistettu määräenemmistö** tai Euroopan parlamentissa enemmistö edustajista (353 MEPiä)
  - Koska kyse on delegoidusta säädöksestä äänestyksessä käytetään **vahvistettua määräenemmistöä, eli 72 % neuvoston jäsenistä ja 65 % jäsenmaiden väestöstä**.
  - Lähtökohtaisesti delegoidut säädökset tulevat hyväksytyksi.

Kesäkuussa annetut delegoidut asetukset – E 32/2023 vp

Kesäkuun kestävän rahoituksen delegoitu asetus

- Ympäristöä koskeva delegoitu asetus
  - Uusia teknisiä arviointikriteerejä ympäristötavoitteille:
    - Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu
    - Siirtyminen kiertotalouteen
    - Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
    - Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen
  - Tiedonantovelvoitteita koskevan delegoidun asetuksen muutos
    - Pieniä korjauksia ja selvennyksiä
- Ilmastoa koskevan delegoidun asetuksen muutos
  - Teknisiä arviointikriteerejä ympäristötavoitteille
    - Ilmastonmuutoksen hillintä
    - Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
  - Uusia toimintoja ilmastotavoitteiden alle ja niille kriteerejä
  - Joidenkin voimassa olevien kriteerien korjauksia

Delegoitujen asetusten uusia toimintoja koskevat sektorit ja niihin liittyviä esiin nousseita kriteereitä

- Tuotantoteollisuus
  - Muovipakettien valmistus ja biopohjaiset materiaalit
- Vesihuolto, viemäröinti, jätehuolto ja ennallistaminen
- Katastrofiriskien hallinta
- Tieto ja viestintä
- Rakentaminen ja kiinteistöt
  - Metsämaalle rakentaminen ja neitseellisen puun käyttö rakentamisessa
- Palvelut
- Ympäristön suojelu ja ennallistaminen
  - Ekologisen kompensaation puuttuminen
  - Maa- ja metsätaloutta koskevien toimintojen poisjättäminen
- Majoituspalvelut
- Liikenne
  - Ilmailusektorin kriteerit
  - Liikenteen infrarakentamisen kriteerit

Valtioneuvoston kanta

- Suomi vastustaa komission delegoitujen asetusten hyväksymistä nykyisessä muodossaan. Suomi on suurimmaksi osaksi metsämaata, ja jo olemassa olevien taksonomiankriteerien myötä metsämaalle rakentamiselle kohdistuu korkeampi rahoituskustannus, joka nostaa kokonaiskustannuksia.

Delegoituihin asetuksiin liittyvä keskustelu ja tilanne

- Ilmastoa koskevaan delegoituun asetukseen ja sitä täydentävään delegoituun asetukseen verrattuna kesällä annettu delegoitujen asetusten paketti ei ole herättänyt yhtä merkittävää keskustelua EU:ssa.
  - Valmistelussa esim. biodiversiteettikriteerit maa- ja metsätaloudelle tippuivat pois lopullisesta versiosta.
- Suurimmasta osasta delegoitujen asetusten kriteereistä ei ole noussut esiin keskustelua, mutta joihinkin kriteereihin liittyen on noussut tarvetta muutoksille. Kuitenkin annettuja delegoituja asetuksia ei voi enää muuttaa tässä vaiheessa. Kehitysehdotuksia voidaan kuitenkin tulevaisuudessa edistää, kun taas delegoituja asetuksia muutetaan.
  - Edellisillä dioilla nostettiin muutamia kriteereitä esiin, joiden osalta on toivottu muutoksia.
- **Delegoidut asetukset hyväksytään EU:ssa neuvoston osalta, koska neuvoston rahoituspalvelutyöryhmässä 5.10. todettiin, ettei vahvistettua määräenemmistöä muodostu.**
  - Delegoitujen asetusten määräajan annetaan mennä umpeen neuvoston osalta, jolloin ne tulevat hyväksytyksi neuvoston osalta.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos.

MILLA KOURI, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
MILLA.KOURI@GOV.FI